

FEBRUARIMORGEN IN LONDEN

Qroot, hoog en koel is het Strand Palace Hotel in de ochtend. Het is nu minder indrukwekkend dan de vorige avond toen wij er als schipbreukelingen op een eiland aanspoelden, en zijn kille gastvrijheid ons omving. Wij hebben het nu minder nodig: rondom ruist en lokt met duizend stemmen de onbekende stad, Londen. Een begeerte om te zien en te beleven heeft de verbijstering van de vorige avond vervangen. Wij dalen de lange zachtbektelede trappen af zonder ons om de lift te bekommeren. Daar zijn we weer in de hall met de plafondspiegels en de loketten: inquiries, keys, etc. In de geweldige eetzaal waar 't electrisch licht brandt aan de zoldering, — rijen verlichte vijvers — zoeken wij 'n tafeltje en turen op het menu van het uitgebreide Engelse ontbijt. Dikke porridge, vis, geroosterd brood, vlees, een lange rij. Meisjes bedienen, kleine kereltjes in livrei lopen rond en roepen met eentonig-zangerige deunstem nummers van kamers af: five two six, seven one two, mij opeens herinnerend de zangroep van 'n varentjesventer in Amsterdams straten, wonderlijk melancholiek. Als we klaar zijn, hebben we nog enkele dingen te doen vóór we Londen kunnen gaan verkennen: koffers pakken, kaarten schrijven naar huis in de rooksalon, rekening betalen, en tenslotte onze kleren veroveren. Die zijn in de cloakroom, maar waar is deze? Strakke kellners wijzen ons richtingen in de doolhof; maar altijd komen wij verkeerd uit en staan weer in de hall met de spiegels die de woelende menigte op haar kop laten lopen in hun koude glas. Tenslotte brengt een ruitenlappende knecht, minder ontoegankelijk dan zijn trotse collega's, ons terecht.

En dan staan we buiten. Lopen als jonge katjes die pas uit de mand zijn gevallen. 'n Hellend straatje voert ons opeens aan de grauwe golven van de Theems. Overal verkeersborden, bobbies, hoge bussen en trams vol reclame-opschriften.

We komen terug op het Strand, wandelen op naar het Trafalgarsquare, dat opeens zijn immense vlakke, bezet met standbeelden, voor ons opent. Wij bemerken dat het klam weer is: onscherp verheft zich in de wazige lucht de hoge zuil, waarop, mateloos een-

zaam, het beeld van Nelson in de ruimte prijkt. Grauwblauwe duiven trippen rond tussen de waterbekkens, waarin fontein spuiten. Wij willen echter vóórt: hebben slechts deze éne morgen en 'n deel van de middag; om 4 uur moeten we aan boord van het stoomschip de „Umvuma“ zijn, die ons naar Zuid-Afrika zal voeren. We hebben op ons programma: een bus, een tube (= ondergrondse spoor), zo mogelijk de Westminster Abbey of St. Paul's. Een bepaalde bus te pakken schijnt hopeloos: in eindeloze rijen volgen ze elkaar op, met duizelig-hoge nummers, waarbij lijn 24 in Amsterdam provinciaal aandoet. Doch wij nemen er maar een, stijgen langs het nauwe trapje naar boven, en zien vanuit deze hoge observatiepost het verkeer en de huizen onder en langs ons voorbijgaan: Regentstreet, Piccadilly-circus, Oxfordstreet. 'n Grijs conducteurkje vertelt ons vriendelijk wat wij zien en waar wij uit kunnen stappen. De Engelsen mogen stijf-correct zijn, hier leren we hun betere zij kennen: 'n aangename beleefdheid tegenover vreemden. Deze kant van de zaak wordt ons nog duidelijker als we even later in Hydepark 'n Engelsman om de weg vragen. We zijn bij Marble Arch uitgestapt: eenzame triumfboog; en 'n hek ingegaan. Is dit Hydepark? Troosteloos breed de grijze grindweg, met stroken verdord gras langs de randen, het uitzicht in steeds verdichtende mist verhuld. Daaruit dook de Engelsman op, die we staande hielden en om raad vroegen: wat 't best te doen. Enigszins armelijk gekleed in 'n lange zwarte jas, een dikke das omgeslagen, de ogen blauw en betraand in 't goedig

Mateloos eenzaam, het beeld van Nelson.

bultig gezicht, kon hij zó uit 'n roman van Dickens zijn weggelopen.

Hij wil ons overal tegelijk heen laten gaan. Maar 't schijnt ons beter voorlopig één doel te kiezen, en onze toevallige ontmoeting begeleidt ons vanzelf als gids.

Hij koopt kaartjes in 'n tube-station en wij stappen op de roltrap, bijzondere sensatie. De treden vluchten eindeloos onder ons uit en wij dalen, dalen, tot wij 300 voet onder de stad zijn. Uit 'n donkere koker schiet als 'n monster de trein, staat met 'n ruk stil. Wij stappen in, en eer we 't weten, is het verlichte perron weggeflitst. Wij moeten overstappen voor Westminster, en bestijgen daartoe weer de cakewalk der roltrap, 'n soort luguber kermisvermaak. Want de lijnen liggen in verdiepingen boven elkaar, en wij moeten nu 'n hoger-rijdende trein hebben. Eindelijk staan wij, uit de warrelende schemering van het tubestation door de tourniquets buitengetreden, weer in de mist. Omfloerst rijzen de effen silhouetten van de spitse torens der parlamentsgebouwen, één ervan door steigerwerk omgeven. Dan staan we in de kathedraal. De vloer is wanordelijk druk van beeldhouwwerk op graven van Engelse grootheden, als William Pitt, Dryden, e.a. Groepjes toeristen wandelen stil door de beuken en 't schip, onder de hoge gewelven. Het is er grijs en triest. Opeens staan we voor een zwarte stenen plaat, waaronder de Onbekende Soldaat begraven ligt, zoals een lang opschrift in gulden letteren vermeldt. Onze gids is ontroerd, wist tersluiks tranen weg. „It brings back memories“¹⁾, zegt hij verontschuldigend. Twee broers en drie neven verloor hij in de oorlog en stond ook zelf in de loopgraven. We zwijgen; welk 'n herinneringen moet deze simpele steen oproepen in hen die dit ontzettende aan den lijve hebben meegemaakt!

Dan wandelen we weer naar buiten in de bekende nevel, langs Whitehall, waar opgepronkte soldaten prijken, als opgezet, onder een stenen boog. Wij zien de gebouwen der Admiralty aan 'n weids plein, vanwaar eenmaal de troepen naar Waterloo vertrokken, en 't gedenkteken van de Wapenstilstandsdag, 11 Nov. 1918.

Onze voeten wegen. Wij bedanken onze gids, die ons graag heel Londen wil laten doorwandelen achter zijn enthousiaste lange passen aan, bij 'n tube-ingang, en verlaten hem met 'n shilling, die hij bescheiden aanvaardt. Ouderwets type, zie ik hem nog in mijn verbeelding, wat sentimenteel als Dickens' boe-

ken, vol pathetische trots op koning en koningin; waren zij slechts ornamenten, zoals ik tegenwierp, dat deed er niet toe: we love our king!²⁾

En wij duiken, moe, onder in 'n restaurant aan 't Trafalgarsquare met de wuffte naam van Casanova. Wij zijn de enigen, blijkbaar vroeg voor de lunch. Van strakke deftigheid hier geen sprake, maar wij voelen ons op ons gemak. En eten, hongerig, veel.

Steeds triester is de dag geworden, en als we weer buiten wandelen, huiverig in de mist, verlangen we naar gezelligheid, naar dromen en een warm vuur. We drentelen in de hallen van de vele bioscopen langs 't Strand, plaatjes beijkend en ons verwonderend over de hoge prijzen der plaatsen. Ongemerkt staan we voor de gevel van 't Strand Palace Hotel, we treden binnen in de nu enigszins bekende omgeving, en rusten uit in de warme rooksalon, gedoken in fauteuils. Rondom ons gedistingeerde Engelsen rokend en pratend; twee dames babbelen, naar elkaar toegeneigd en lachend, met blanke gezichten; we zijn in 'n toneel uit Galsworthy. De wijzers van de klok verschuiven. Drie uur, half vier, 't wordt tijd. 'n Trilling gaat door ons heen; weer nieuwe ervaringen wachten ons. Over een uur zijn we aan boord van 't schip, waarop we 26 dagen zullen varen. Hoe zal het zijn? Op het Strand klampen we de chauffeur van een der vierkante-doos-achtige taxi's aan. Uit de bagage-afdeling van het hotel halen we eerst onze koffers.

„East India Dock, Poplar,“ beduiden we onze driver. En voort gaat het, van het drukke

centrum, door lange eentonige straten, naar het Oostelijk deel der stad, waar we opee achter loodsen en muren de toppen van kranen zien rijzen, zwart tegen grijs. Onchauffeur vraagt 'n bobbie naar de ligplaats der „Umvuma“. Langs eindeloos-lijken zwarte muren, over kolengruisgrond, rijden we nu. Dan staat de taxi stil. Zijn we er? We zien alleen een zwarte massa, en veel zwarte mannetjes in de weer, en hoge kranen aan 't laden. Maar dan in die zwarte wand verlichte ronde venstertjes; dan loopen planken, en een verschansing; nog hoger de mistlucht de brede donkere pijp. We betalen de chauffeur, klimmen langs de staatsietrap omhoog, en staan aan boord.

H. A. MULDER

¹⁾ Het wekt herinneringen.

²⁾ Wij houden van onzen koning!